

Yunus Emre'nin Eserlerinde Din ve Değerler Eğitimi

“Rıdvan Demir. *Yunus Emre'nin Eserlerinde Din ve Değerler Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları, 3. Basım, 2021.”

Meryem Sevim

Şiir; insanların düşüncelerini ahenkli bir şekilde dile getirmesi sonucu oluşan bir anlatım biçimidir. Aynı zamanda şiir insanın duygusal yönüyle beraber sosyal- kültürel gelişmesini de destekleyen bir araçtır. Anadolu'da tasavvuf ve halk şairi olarak Türkçe şiirin öncüsü bilinen Yunus Emre'nin şiirleri de geçmişten bugüne kimi sorulara cevap kimi sorulara rehber niteliği taşımıştır. Rıdvan Demir tarafından kaleme alınan, incelemesini yapacağımız “*Yunus Emre'nin Eserlerinde Din ve Değerler Eğitimi*” adlı kitap da Yunus Emre'nin şiirlerinin eğitimde bir öğretim materyali olarak kullanılması üzerine değerlendirmeleri içermektedir. Eserin hemen başında kitabın yazılma amacı; Yunus Emre'nin şiirlerinden hareketle, onun inanç ve ibadet anlayışıyla dinî, insani ve toplumsal değerlere ilişkin fikirlerinin tespit edilmesi ve din eğitiminde bir öğretim materyali olarak onun şiirlerinden yararlanılması olarak belirtilmiştir. Yazar, şiirin bir öğretim materyali olarak din ve ahlak dersinde yeteri kadar kullanılmadığı noktasında eleştiride bulunarak bu konuya dikkat çekmiştir.

Kitap giriş ve sonuç haricinde dört bölümden oluşmaktadır. Kitabın giriş kısmında, din eğitimi ve tasavvuf arasındaki ilişkiye değinilmiş, bu iki alanın amaçlarından söz edilmiştir. Ayrıca eğitim açısından tasavvufun ne ifade ettiği, tasavvufun eğitimde aldığı rol ve gereklilikleri de dile getirilmiştir.

Literatür taraması yapılarak nitel yöntem ve dokümantasyon tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada temel kaynak olarak Mustafa Tatçı'nın “*Yunus Emre Divanı ve Risaletün-Nushiyye*” adlı eserinin kullanıldığı ifade edilmiştir.

İlk olarak Yunus Emre'nin hayatına yer verilen birinci bölümde gereksiz tekrarlardan kaçınılarak sade bir hayat hikayesi anlatılmıştır. Yazarın Yunus Emre'nin şiir ve görüşleri hakkında verdiği kaynağa dayalı bilgilerin bu bölümde okuyucuya güven verdiğini söylemek yerinde olacaktır. Bu bölüm, Yunus Emre'nin *Divan*'ında bulunan din ve tasavvufla ilgili konular maddeler halinde yazılarak sonlandırılmıştır.

Yüksek lisans öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Din Eğitimi, Karabük,
@ meryeemsvm@gmail.com
Graduate student, Marmara University, Institute of Social Sciences, Istanbul/Turkey,
meryeemsvm@gmail.com

🔍 *This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.
Bu makale en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal yazılımı ile taranmıştır.*

🔗 Sevim, Meryem. “Yunus Emre'nin Eserlerinde Din ve Değerler Eğitimi”. *Mutalaa* 2/1 (Haziran 2022), 117-118.

ORCID ID: orcid.org/0000-0001-8866-6170
ROR ID: ror.org/04wy7gp54
DOI: doi.org/10.5281/zenodo.6759653

📅 Geliş tarihi: 12.04.2022
Kabul tarihi: 08.06.2022

Yunus Emre'nin İslâm'ın inanç esaslarına dair düşüncelerine değinildiği ikinci bölümde yazar; Yunus Emre'nin tasavvufî düşüncesinin belirlenmesinde mihenk taşı rolünde gördüğü iman konusundaki çalışmaların eksik kaldığı konusu üzerinde durmuştur. Yazar, iman esasları üzerinde önemle durmasını; "Yunus Emre'nin şiirlerinde iman esaslarına dair fazlaca örnek bulunmasından hareketle, onun iman esaslarına bakış açısı ve bu anlayıştan doğan öğretileri ele alınmıştır" diyerek nedenlendirmiştir. Yazar, konuları ele alırken Yunus Emre'nin konu ile ilgili görüşleri ve beyitlerine yer vermenin yanı sıra ayet ve hadislerle de anlatımını güçlendirmiştir. Fakat okuyucuların eski Türkçe'ye hâkimiyetinin ileri seviyede olmadığı göz önüne alındığında kitapta yer verilen şiirlerin bu açıdan okuyucu için yeterli açıklıkta olmadığını söylemek gerekir. Bu durum, kitabın akışını da olumsuz etkilemektedir. Bu noktada şiirler daha anlaşılır bir şekilde günümüz Türkçesi ile yazılsa çok daha yerinde olur eleştirisini getirmek mümkündür. Ayrıca bu bölümde yazar, din eğitimi alanında öğretilerde kullanılmasını tavsiye ettiği Yunus Emre'nin görüş ve şiirlerinin bazı noktalarda gözden geçirilerek kullanılması gerektiği uyarısının ardından bu konuda bazı yönlendirmelerde bulunmuştur. Örneğin yazar, Yunus Emre'nin meleklerle iman konusunda melekleri gökte olan varlıklar olarak ele aldığını ancak bu hususun doğru olmadığını söyleyerek eleştiride bulunmuş, ardından bu eleştirisine sebep olan noktada Yunus Emre'nin görüşünü anlamlandırma yoluna gitmiştir.

Yunus Emre'nin şiirlerinde ibadetlere dair motiflerin ele alındığı üçüncü bölümde, bazı kavram ve terimlerin Yunus Emre'ye göre manaları ele alınmıştır. Onun ibadet düşüncesi, terk-i dünya, taat, amel ve İslâm'ın beş temel buyruğunu nasıl anladığı üzerinde durulmuştur. Yine bu bölümde Yunus Emre'nin görüşlerine ve bu görüşlere örnek olarak verilen beyitlere yer verilerek bölüm zenginleştirilmiştir.

Dördüncü bölümde ise değerler eğitime dair Yunus Emre'nin öğretilerine değinilmiştir. Değerler nelerdir, çağın bu husustaki ihtiyacı boyutuna dair değerlendirme ve okullarda verilmesi gereken değerler eğitiminin nasıllığı gibi hususlara değinildikten sonra Yunus Emre'nin bu konuya katkısı, değerler eğitimi konusunda Yunus Emre şiirlerinin bir öğretim materyali olarak kullanılması değerlendirilmiştir.

Çalışmanın amacı Yunus Emre şiirlerinden hareketle onun iman, ibadet ve değerler eğitime yönelik düşünce ve deyişlerinin tespit edilmesidir. Netice itibarıyla çalışmada Yunus Emre'nin eserlerinde iman, ibadet ve değerler eğitime yönelik birçok şiirin ve öğretici bilgilerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma yazarın, kitap içeriğinin ana konusunu oluşturan ve kendisinin dört bölümde anlatmış olduğu; Yunus Emre'nin şiirlerini din öğretiminde kullanma önerilerini Yunus Emre'nin şiirlerinin de içerisinde bulunduğu etkinlik ve materyallere yer vererek örnekler yoluyla desteklemiş ve okuyuculara değerli bir kazanım oluşturmuştur. Aynı şekilde kitap; başta öğretmen, ebeveynler olmak üzere tüm din eğitimcilerine hitap edecek türden bir çalışmadır. Hem kişinin bilgilerini destekleyecek hem eğitime dair yeni fikirlere ön ayak olabilecek bu eserin alanın daha da zenginleşmesine katkı sağladığı söylenebilir.